

Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiön (Itla) sektoriluokitus

Päätös

Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö sr luokitellaan valtionhallintoon, alasektorille S.13119 ”Muut valtionhallinnon yksiköt”.

Taustaa

Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö sr (y-tunnus 1573913-1), ruotsiksi Självständighetsjubileets barnstiftelse sr, on perustettu vuonna 1987. Säätiö on sektoriluokituksessa kuulunut kotitalouksia palveleviin voittoa tavoittelemattomiin yhteisöihin (S15).

Itlan sektoriluokituksen tulkintaa ja vaikutusta julkisen talouden tilastointiin täytyi arvioida uudelleen sen jälkeen, kun eduskunta säati lain Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiön valtuuskunnan asettamisesta ja säätiön pääomittamisesta (1004/2017). Laki astui voimaan 1.1.2018. Sen viidennen pykälän mukaan säätiölle voidaan luovuttaa vastikkeetta enintään 50 miljoonan euron arvosta valtion omistamia osakkeita. Valtioneuvoston yleisistunto päätti 4.1.2018 lahjoittaa säätiölle enintään 50 milj. euroa arvosta valtion omistamia Neste Oyj:n osakkeita. Lahjoituksen kohteena oli 922 168 osaketta.

Lain mukaan eduskunta valitsee keskuudestaan Itlan valtuuskunnan, joka siis muodostuu kansanedustajista. Itlan sääntöjen mukaan valtuuskunnan tehtävänä on seurata, tukea ja edistää säätiön toimintaa. Säätiön asioita hoitaa ja sitä edustaa hallitus, jonka kokoonpanosta päättää valtuuskunta.

Itlan sääntöjen mukaan sen tarkoitus on edistää ja tukea Suomessa asuvien lasten ja lapsiperheiden hyvinvointia, yhdenvertaisuutta ja asemaa sekä hyvää tulevaisuutta. Säätiö edistää ja tukee myös vanhemmuutta sekä lasten kasvuoloja ja kasvatusta. Sääntöjen muuttaminen edellyttää sekä hallituksen että valtuuskunnan kannatusta. Itla voi edistää tavoitteitaan tuottamalla tai rahoittamalla tutkimuksia ja avustavia palveluita sekä myöntämällä apurahoja. Säätiö voi toteuttaa tarkoitustaan omassa toiminnassaan, kokonaan tai osittain omistamiensa yhtiöiden kautta ja muiden yhteisöjen ja säätiöiden kanssa yhteistyössä.

Säätiön toimintaa voidaan rahoittaa toiminnan tuloilla ja muulla rahoituksella sekä säätiön pääomalla. Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhluvuoden kunniaksi säätiölle luovutetun omaisuuden markkina-arvosta voidaan käyttää vuosittain enintään kaksi prosenttia säätiön toiminnan rahoittamiseen, jollei valtuuskunta anna erikseen suostumusta suurempaan määrään. Jos säätiö puretaan tai lakkautetaan, säätiölle juhluvuoden kunniaksi luovutetun omaisuuden jäljellä oleva osa on palautettava Suomen valtiolle. Muilta osin säätiön omaisuus on luovutettava käytettäväksi Itlan tarkoituksen toteuttamiseen.

Sovellettava ohjeistus

Sektoriluokituksen päättelyketjussa ensimmäiseksi määritellään, onko kyseessä institutionaalinen yksikkö, joka on päätöksenteossaan ja toiminnassaan itsenäinen. Itsenäinen yksikkö on

- a) oikeutettu omistamaan tavaroita ja varoja omissa nimissään, ja se voi vaihtaa tavaroita ja varoja muiden institutionaalisten yksiköiden kanssa,

12.3.2019

- b) kykenevä tekemään taloudellisia päätöksiä ja harjoittamaan toimintaa, josta se on vastuullinen ja laillisesti tilivelvollinen,
- c) kykenevä ottamaan omissa nimissään velkoja, muita velvoitteita tai muita sitoumuksia ja tekemään sopimuksia
- d) kykenevä laatimaan täydellisen kirjanpidon.

Jos tarkastettava yksikkö ei ole institutionaalinen yksikkö, sen tilit laaditaan osana sitä kontrolloivan yksikön tilejä.

Toiseksi tarkastellaan, kuuluuko institutionaalinen yksikkö laajaan julkiseen sektoriin. Yksikkö on julkinen tuottaja, jos se on julkisyhteisön hallinnassa. Muuten yksikkö on yksityinen tuottaja. Julkisyhteisöjen luokittelua ohjaavat EKT 2010 ja ns. EDP-käsikirja (Manual on Government Deficit and Debt).

Kolmanneksi määritellään yksikön tuottajatyypin eli onko yksikkö markkina- vai markkinaton tuottaja. Julkinen markkinatuottaja luokitellaan yritys- tai rahoituslaitossektoriin ja julkinen markkinaton tuottaja julkisyhteisöt-sektoriin. Tuottajatyypin määrittelyyn käytetään tavallisesti ns. 50 % prosentin testiä ja laadullisia kriteerejä.

ESA 2010 -käsikirjan kappaleen 20.13 mukaan valtionhallintoon sisältyy voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, jotka ovat julkisyhteisöjen hallinnassa ja markkinattomia tuottajia. Julkisen talouden EDP-käsikirja käsittelee voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen hallintaa kappaleessa I.2.3. Julkisyhteisön hallinta on kykyä linjata yksikön toimintaa, ja sitä osoittavat indikaattorit kuten esimerkiksi nimitysvalta yksikön johtoon tai hallitukseen.

Sektoriluokituksen perustelu

Itla on oikeudelliselta muodoltaan säätiö ja sen toiminta täyttää institutionaalisen yksikön kolme ensimmäistä kriteeriä. Itlan sääntöjen mukaan sen toiminnasta on vuosittain annettava kertomus (ml. tilinpäätös) eduskunnan puhemiesneuvostolle. Itla on kirjanpidollisesti erillään sitä kontrolloivasta yksiköstä, joten se täyttää myös viimeisen kriteerin ja institutionaalinen yksikön määritelmän.

Itlan hallitus päättää itsenäisesti säätiön asioiden ja varojen hoidosta. Hallitus voi kuitenkin päättää vain rajoitetusti säätiön omaisuuden vuosittaisesta käytöstä toiminnan rahoittamiseen. Hallituksen kokoonpanosta päättää eduskunnan jäsenistä valittu valtuuskunta. Valtuuskunnalla on päätösvaltaa myös säätiön yhteiskunnallisiin ja sosiaalisiin tavoitteisiin ja toimintaohjelmaan. Jos säätiö puretaan, valtion sille lahjoittama omaisuus palautuu takaisin valtiolle. Näiden seikkojen perusteella Itla julkisyhteisön hallinnassa.

Itlan toimintaa voidaan luonnehtia voittoa tavoittelemattomaksi. Säätiöllä on yhteiskunnallista ja yleistä hyvää edistäviä tavoitteita. Markkinatestin soveltaminen ei ole oleellista voittoa tavoittelemattomalle yhteisölle, jos yksikkö ei pääasiassa rahoita toimintaansa tuottamalla tavaroita ja palveluita tai niiden tuotanto ei ole sen perustoimintaa. Laadullisten kriteerien perusteella Itla on tuottajatyypiltään markkinaton tuottaja.

Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö luokitellaan sektorille valtionhallinto ja alasektorille muut valtionhallinnon yksiköt (S. 13119). Päätös on voimassa tilastovuodesta 2018 alkaen.

Lähteet:

Laki Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiön valtuuskunnan asettamisesta ja säätiön pääomittamisesta

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20171004>

Valtioneuvoston viestintäosasto: Valtioneuvoston yleisistunnon päätös

https://valtioneuvosto.fi/artikkeli/-/asset_publisher/valtio-lahjoittaa-itsenaisyyden-juhluvuoden-lastensaatiolle-neste-oyj-n-osakkeita?_101_INSTANCE_3wyslLo1Z0ni_groupId=10616

Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiön säännöt

https://itla.fi/wp-content/uploads/2018/06/S%C3%A4%C3%A4nn%C3%B6t_ITLA_LOPULLISET-2018.pdf

Käsikirja julkisen talouden alijäämästä ja velasta (Manual on Government Deficit and Debt)

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-GQ-16-001>

ESA 2010 -käsikirja

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5925693/KS-02-13-269-EN.PDF/44cd9d01-bc64-40e5-bd40-d17df0c69334>